

PRÍLOHY

AZYL A MIGRÁCIA / ŠTATISTIKY MINISTERSTVA VNÚTRA SR

Tab.51 Počet žiadateľov/liek o azyl

Rok	Hodnota
1993	96
1994	140
1995	359
1996	415
1997	645
1998	506
1999	1320
2000	1556
2001	8151
2002	9743
2003	10358
2004	11395
2005	3549
2006	2849
2007	2643
2008	909
2009	822
2/2010	75
	55531

Tab.52 Počet zastavených konaní

Rok	Hodnota
1993	25
1994	65
1995	190
1996	193
1997	539
1998	224
1999	1034
2000	1366
2001	6154
2002	8053
2003	10656
2004	11782
2005	2930
2006	1940
2007	1693
2008	457
2009	460
2/2010	67
	47828

Tab.53 Počet nepriznaných štatútov

Rok	Hodnota
1993	20
1994	32
1995	57
1996	62
1997	84
1998	36
1999	176
2000	123
2001	130
2002	309
2003	531
2004	1592
2005	827
2006	861
2007	1177
2008	416
2009	330
2/2010	36
	6799

Tab.54 Počet priznaných štatútov

Rok	Hodnota
1993	41
1994	58
1995	80
1996	72
1997	69
1998	53
1999	26
2000	11
2001	18
2002	20
2003	11
2004	15
2005	25
2006	8
2007	14
2008	22
2009	14
2/2010	1
	558

(Štatistika, 2010, s. 1)

PRIJÍMAJÚCI FORMULÁR PRE KOUČOVANIE IMIGRANTOV/TIEK

Dátum:

Rozhovor viedol:

Postúpené (odoslané) kým:

OSOBNÉ ÚDAJE

Priezvisko:

Meno:

Priezvisko partnera:

Adresa:

PSČ a mesto:

Telefón:

E-mail:

Žena (F)/(M):

Dátum a miesto narodenia:

Krajina pôvodu:

Národnosť:

Číslo zdravotnej poisťovne:

Rodinný stav: ženatý/vydatá slobodný/á žijúci s partnerom
 žije sám/sama vdovec/vdova rozvedený/á

Počet detí:

Pobyť v Slovenskej republike od:

Povolenie k pobytu:

Pracovné povolenie:

Platné od-do:

2. Vzdelanie a pracovné skúsenosti v Slovenskej republike

Vzdelanie v Slovenskej republike:

Vzdelanie a stupeň	Od-do	Diplom (áno/nie)	Poznámky

Zamestnaný v Slovenskej republike (taktiež aj ako dobrovoľník):

Pracovné pozície	Popis práce/pozície	Zamestnávateľ	Od-do

Priania týkajúce sa vzdelania a zamestnania:

Je imigrant/ka pripravený/á navštevovať školu, prípadne nejaké kurzy (ďalšie vzdelávanie)?

áno nie

Aké má imigrant/ka pranie v rámci vzdelávania a ďalších kurzov?

Chcel by imigrant/ka hľadať/zmeniť prácu?

áno nie

Čo chce imigrant/ka v zamestnaní dosiahnuť?

Ako vyzerá imigrantova/kina sieť kontaktov (network) týkajúca sa vzdelania a zamestnania?

Ciele týkajúce sa vzdelania a zamestnania (realistické, merateľné a špecifické):

Krátkodobé ciele:

Aktivita imigranta/ky:

Aktivity sociálneho pracovníka:

Dlhodobé ciele:

3. Jazykové znalosti

Ovláda imigrant/ka:

latinku? áno nie

svoj materský jazyk áno nie

Jazykové znalosti:

Jazyk	Posluch	Hovorenie	Čítanie	Písanie

V = výborný; D = dobrý; P = priemerný; S = slabý

Vzdelanie získané v slovenčine:

Vzdelávacia in- štitúcia	Obdobie	Úroveň	Diplom (áno/nie)	Poznámky

Aké má migrant/ka pranie týkajúce sa vzdelávania v slovenčine?

Aké ciele chce migrant/ka dosiahnuť tým, že sa bude učiť slovenský jazyk?

Chcel/a by migrant/ka absolvovať ďalší kurz jazyka, napr. s dobrovoľníkom?

áno nie

Chcel/a by sa migrant/ka zúčastniť hodín konverzácie?

áno nie

4. Koníčky a záujmy

Čo rád/a robíte vo svojom voľnom čase na Slovensku a čo ste rád/a robieval/a vo svojom voľnom čase vo svojej krajine?

V krajine pôvodu:

V Slovenskej republike:

Prianie imigranta/ky týkajúceho sa využitia voľného času:

Ciele imigranta/ky týkajúce sa využitia voľného času:

Sieť kontaktov vzťahujúcich sa k využitiu voľného času imigranta/ky:

Aktivity imigranta/ky:

Aktivity sociálneho pracovníka:

5. Sociálne kontakty

Sieť sociálnych kontaktov imigranta/ky v Slovenskej republike a v krajine pôvodu (susedia, spolupracovníci, atď.):

Prianie imigranta/ky týkajúce sa jeho siete sociálnych kontaktov:

Má imigrant/ka kontakty s organizáciami imigrantov/tiek, pokiaľ nie, chcel by tieto kontakty mať?

Ciele imigranta/ky vzťahujúce sa k vybudovaniu novej siete sociálnych kontaktov:

Aktivity imigranta/ky:

Aktivity sociálneho pracovníka:

Praje si imigrant/ka podporu dobrovoľníkov pri budovaní novej siete sociálnych kontaktov?

áno nie

6. Praktické znalosti

Myslí si imigrant/ka, že je nutné dozvedieť sa o:

Verejných inštitúciách	áno ☐	nie ☐
Zdravotnej starostlivosti	áno ☐	nie ☐
Sociálnych službách (miestnych)	áno ☐	nie ☐
Sociálnych dávkach pre deti	áno ☐	nie ☐
Starostlivosti o deti	áno ☐	nie ☐

Je imigrant/ka schopný/á vyznať sa v administratívnych úlohách/vyplňovať potrebné dokumenty?

áno nie

Krátkodobé ciele:

Aktivity imigranta/ky:

Aktivity sociálneho/nej pracovníka/čky:

Dlhodobé ciele:

Praje si imigrant/ka pomoc dobrovoľníka pri riešení každodenných záležitostí?

áno nie

7.Osobná situácia

Zdravie

Zdravotné komplikácie:

Psychické komplikácie:

Liečba, medikácia:

Iné:

Finančná situácia (príjmy, dlhy):

Rodinná situácia

Meno, vek a škola dieťaťa/detí:

Kontakty so školou, ktorú dieťa/deti navštevuje/jú:

Potreba ďalšej starostlivosti o dieťa, prípadné zaradenia dieťaťa do škôlky:

áno nie

Situácia dieťaťa/detí:

- Vzťahy dieťaťa/detí s rodičmi

- Situácia v škole

- Priatelia

■ Koníčky/zájmy

Rodina v krajine súčasného pobytu:

Situácia:

Rodina v krajine pôvodu:

Situácia:

Rodina v ďalších krajinách:

Situácia:

Iné:

Bývanie

Bytová situácia:

Je imigrant/ka spokojný/á s ubytovaním/bytovou situáciou?

áno nie

Je imigrant/ka spokojný/á so susedskými vzťahmi?

áno nie

Doprava

Spôsob dopravy – dopravný prostriedok:

Vodičský preukaz (kategórie):

Zhrnutie a dohoda

Dohoda o obsahu a začiatku spolupráce:

Obsah:

Frekvencia kontaktu:

Pomoc dobrovoľníkov:

Ďalšie schôdzky:

Dátum:...../...../.....

Predmet:

Písomné informácie predané imigrantovi/ke:

Vzdelávací program môže začať od/...../20..

Celkový dojem sociálneho/nej pracovníka/čky, ktorý/á viedol/a prijímací rozhovor:

DOTAZNÍK

Vážená respondentka, vážený respondent,

prosíme Vás o úprimné vyplnenie dotazníka, ktorý potrebujeme k praktickej časti svojej diplomovej práce.

Vaše názory na jednotlivé otázky nám poslúžia na zistenie postojov a postupov pri sociálnej práci s azylantmi/kami.

Dotazník vyplňte zakrúžkovaním Vami zvolenej odpovede alebo doplnením. Pri jednotlivých otázkach zakrúžkujte jednu číslovku, na základe Vášho stotožnenia s výpoveďou:

- 1 – úplne súhlasím;
- 2 – čiastočne súhlasím;
- 3 – rovnako súhlasím ako nesúhlasím;
- 4 – čiastočne nesúhlasím;
- 5 – úplne nesúhlasím.

Názov organizácie

Pracovná pozícia

Vek

Pohlavie

1.

Žena

2. Muž

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie

- 1. základné
- 2. stredoškolské bez maturity
- 3. stredoškolské s maturitou
- 4. vysokoškolské

1. Ženy sú psychicky odolnejšie ako muži.	1	2	3	4	5
2. Ženy pružnejšie reagujú na zmeny ako muži.	1	2	3	4	5
3. Proces integrácie do spoločnosti je rýchlejší u azylantiek ako u azylantov.	1	2	3	4	5
4. Ženy zastávajú pôvodné tradície prísnejšie ako muži.	1	2	3	4	5
5. Spiritualita je podporným mechanizmom zvládania ťažkých životných situácií azylantiek.	1	2	3	4	5
6. Pre ženu je prirodzené byť matkou.	1	2	3	4	5
7. Žena by sa mala postarať o domácnosť.	1	2	3	4	5
8. Muž dokáže lepšie užiť rodinu.	1	2	3	4	5

	1	2	3	4	5
9. Ako by ste definovali rodovo citlivý prístup v sociálnej práci s azylantmi/kami?					
10. V sociálnej práci s azylantmi/kami k jednotlivých klientom/kám pristupujem individuálne (metóda prípadovej sociálnej práce).					
	1	2	3	4	5
11. Uskutočňujem skupinovú prácu s mužmi.					
	1	2	3	4	5
12. S mužmi azylantmi by mali pracovať výlučne iba muži.					
	1	2	3	4	5
13. Uskutočňujem skupinovú prácu so ženami.					
	1	2	3	4	5
14. So ženami azylantkami by mali pracovať výlučne iba ženy.					
	1	2	3	4	5
15. Vo svojej práci zohľadňujem rodovo citlivý prístup.					
	1	2	3	4	5
16. Bližšie popíšte Vami zohľadňovaný rodovo citlivý prístup vo Vašej práci.					
17. Vo svojej práci podporujem u žien azylantiek rolu matky.					
	1	2	3	4	5
18. Vo svojej práci zohľadňujem, že žena sa dokáže lepšie postarať o domácnosť.					
	1	2	3	4	5
19. Vo svojej práci podporujem ekonomickú nezávislosť žien azylantiek.					
	1	2	3	4	5
20. Vo svojej práci podporujem mužov azylantov v úlohe hlavy rodiny.					
	1	2	3	4	5
21. Vo svojej práci podporujem azylantov v úlohe vychovávateľa detí.					
	1	2	3	4	5
22. Vo svojej práci podporujem u azylantov rolu živateľa rodiny.					
	1	2	3	4	5

Pri otázkach 23-25 sa môžete stotožniť s viacerými výpoveďami.

23. Myslím si, že vo svojej práci som sexistický/á.

Sexistický/á;

Rasistický/á;

Šovinistický/á;

Iný/á

.....

24. Medzi hlavné opatrenia úspešnej integrácie azylantov/tiek patrí:

Znalosť príslušného jazyka;

- Ekonomická samostatnosť azylantov/tiek;
- Orientácia azylantov/tiek v spoločnosti;
- Vzťahy azylantov/tiek s majoritnou spoločnosťou;
- Iné

.....
.....

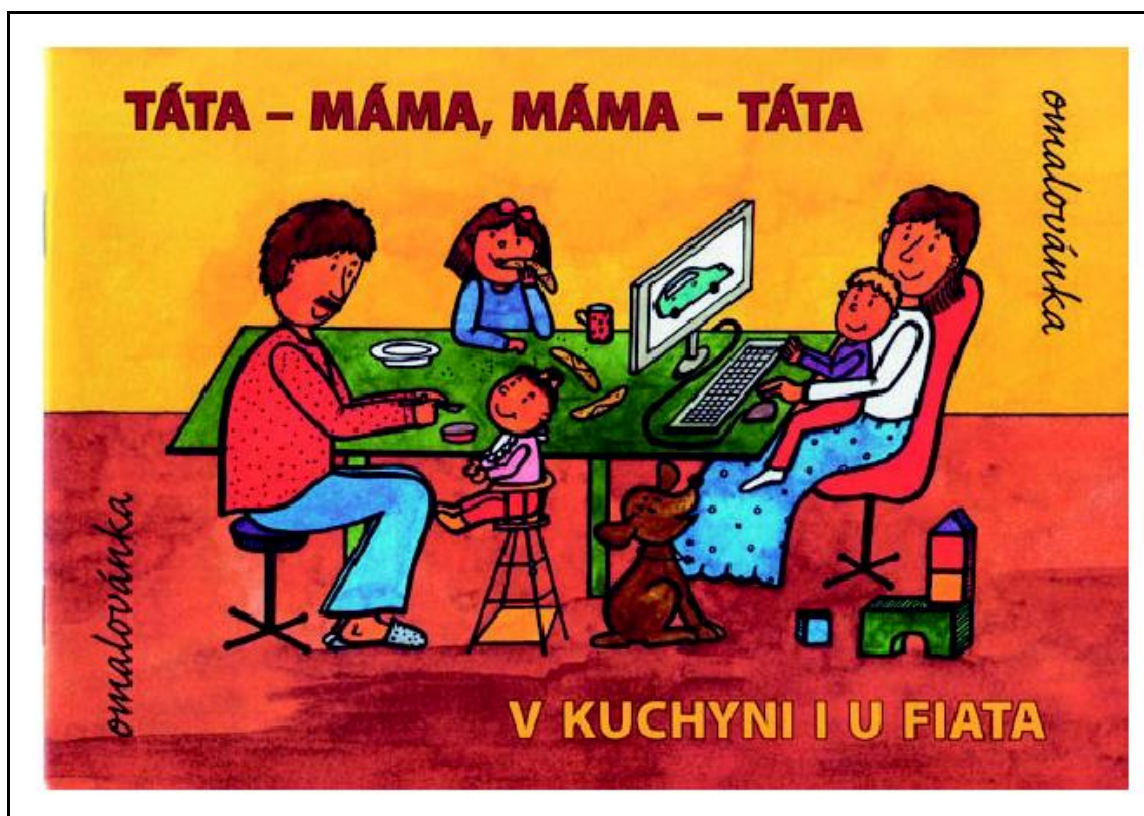
25. Používam metódy:

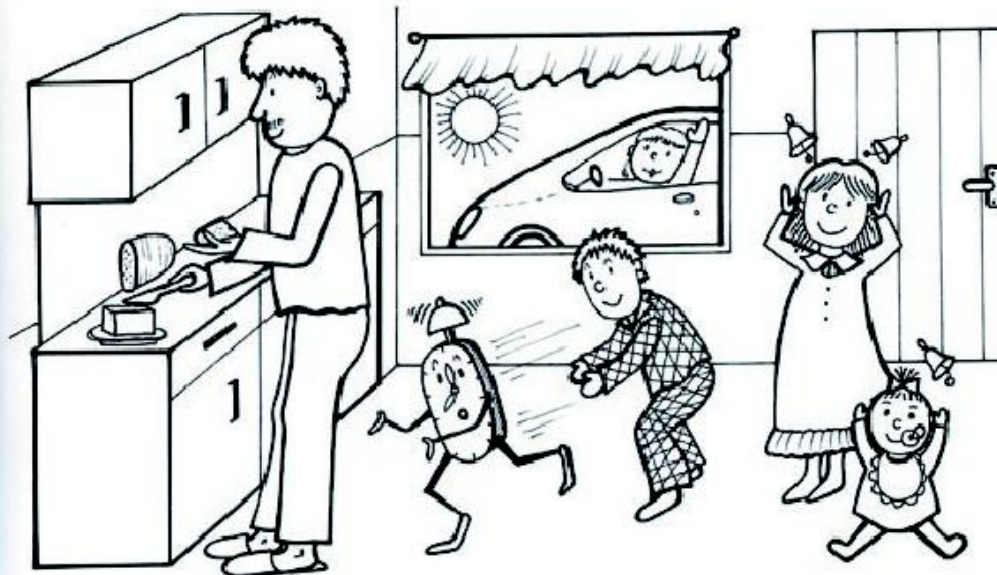
- Sociálne poradenstvo;
- Vedenie v rámci vzdelávania;
- Vedenie v rámci zamestnania;
- Podpora bývania;
- Iné

.....
.....

Za spoluprácu ďakujeme.

OMALOVIÁNKA V RODOVO CITLIVOM JAZYKU

Tatka chleba namaže
máslem nebo medem,

mamka couvá z garáže,
volá na ně: „Jedem!“

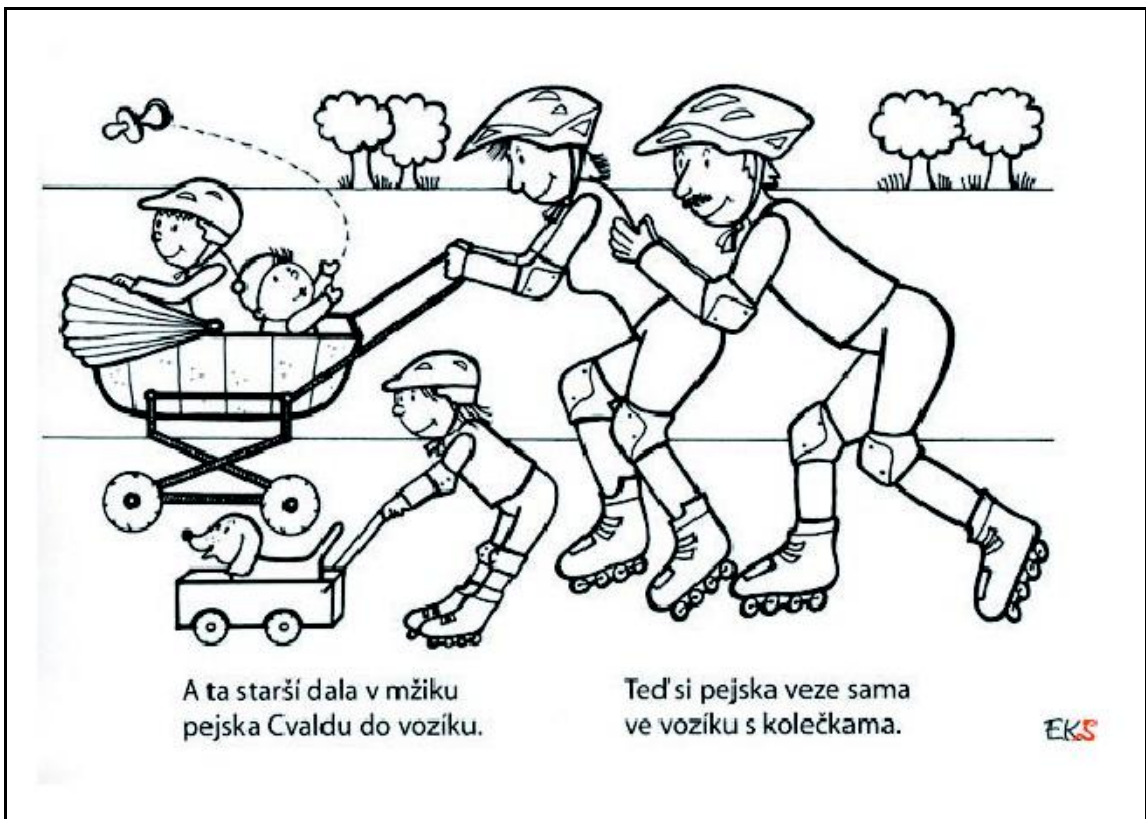
EKS

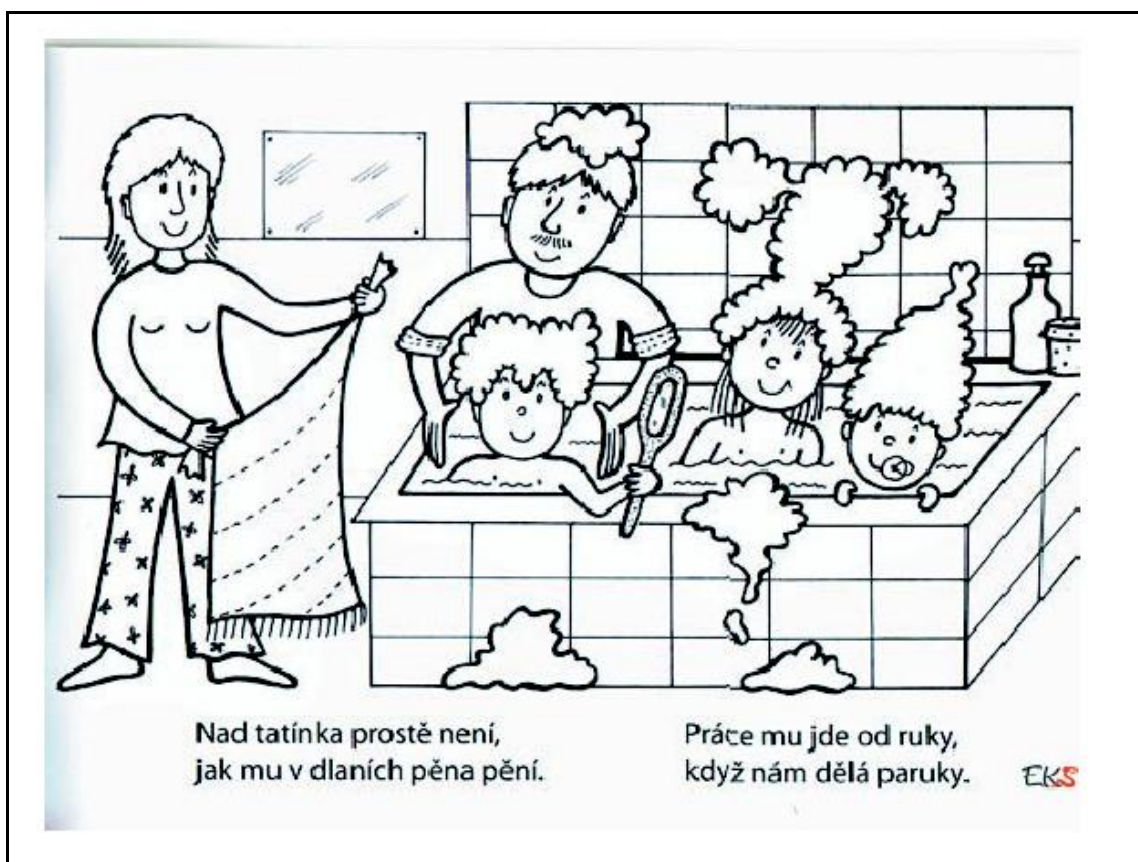

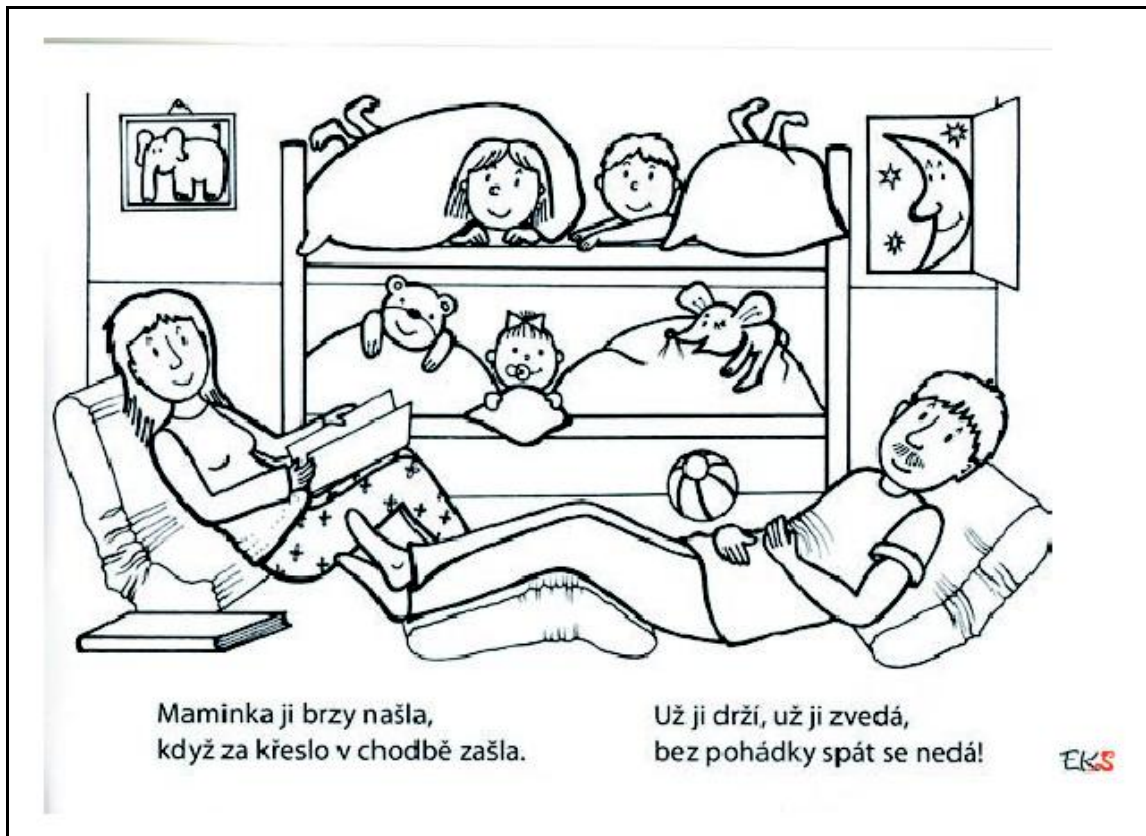
Sestra zase od zatačky
pozoruje spolužačky.

Jedna z holek po ránu
jde do školy v županu.

EKS

(Táta-máma, máma-táta v kuchyni i u fiatu, 2010, s. 1)

HRY

Falošné rozdiely

Cieľ: Poukázať na to, že zdôrazňovanie rozdielov medzi mužmi a ženami je nebezpečné a môže viesť k vytváraniu bariér, nevychádza z biologických rozdielov, ale z rozdielov, ktoré sú spôsobené socializáciou a kultúrou.

Čas: 45 min aj s diskusiou (najdôležitejšia časť aktivity je diskusia. V prípade, že nemáme čas na dostatočnú diskusiu, aktivitu nerealizujeme)

Veková skupina: 12 – 19 ... rokov

Pomôcky: Papier a písacie potreby pre všetkých

Kľúčové slová: Rodové stereotypy, vlastnosti, bariéry

Poprosíme chlapcov a dievčatá, aby napísali na papier vždy po tri vlastnosti ku každému zadaniu:

1. Tri vlastnosti, ktoré sú **SPOLOČNÉ** pre mužov a ženy
2. Tri vlastnosti, ktoré sú **VÝLUČNE MUŽSKÉ** (ktoré žiadna žena nemá)
3. Tri vlastnosti, ktoré sú **VÝLUČNE ŽENSKÉ** (ktoré žiaden muž nemá)

Dôležité je obmedzenie času – povedzme 5 – 15 min v závislosti od veku (čím vyšší vek, tým kratší čas).

Po uplynutí času zozbierame papiere (dôležité je, aby dievčatá a chlapci nemuseli verejne priznávať svoje texty – zachovanie anonymity umožní otvorenejšiu diskusiu). Diskusia nasleduje po ukončení aktivity

V ideálnom prípade by sa v druhom a treťom zadaní nemali objaviť žiadne vlastnosti. Určíte však budú mať deti problémy nejaké naformulovať. Neexistuje žiadna výlučne mužská vlastnosť – ktorú žiadna žena na svete nemá, ani výlučne mužská vlastnosť, ktorú žiaden muž na svete nemá. Je možné, že sa niektoré vlastnosti objavia ako výlučne mužské, alebo výlučne ženské, lebo žiaci a žiačky môžu mať pocit, že ak „nevyplnia“ všetky zadania, „nevedia správnu odpoveď“. V takom prípade dávame pozor na to, aby sme nikoho nezosmiešňovali, alebo „nezhadzovali“, ale vlastnosti uvedené v druhom a treťom zadaní spochybníme. Je treba si uvedomiť, že pri tomto cvičení môžeme veľmi dobre využiť aj „nesprávnu“ odpoveď, lebo vytvára veľmi dobrý priestor pre diskusiu.

Diskusia je ťažiskovou časťou aktivity.

Mala by byť zameraná na odmietnutie „neprekročiteľnej“ hranice medzi mužskosťou a ženskosťou, ktoré môžu vytvárať bariéry v sebauplatnení a v sebarozvoji chlapcov a dievčat. Môžeme sa s deťmi porozprávať o ich osobných skúsenostiach so situáciou, keď chceli robiť niečo, čo sa na dievča alebo na chlapca nepatrí a reakciami okolia. Zdôrazníme, že podľa Dohovoru o právach dieťaťa má každý/á právo na rozvoj svojich schopností a záujmov bez ohľadu na to, či je chlapcom alebo dievčaťom (mužom alebo ženou)

Otázky do diskusie: Prečo sú niektorí ľudia presvedčení o nemožnosti podobností medzi mužmi a ženami (chlapcami a dievčatami)? Existujú vo vašej triede dvaja veľmi rozdielni chlapci a dve veľmi rozdielne dievčatá? Sú väčšie rozdiely medzi jednotlivými ľuďmi, alebo iba medzi chlapcami a dievčatami (mužmi a ženami)?

(Bosá, 2010b, s.1)

Hra so slovami

Ciel': Poukázať na skrytú nerovnosť medzi ženami a mužmi v zamestnaní zapríčinenú rodovo stereotypným vnímaním pozície žien a mužov v spoločnosti.

Čas: 45 min aj s diskusiou

Veková skupina: 13 – 19, ... rokov

Pomôcky: Tabuľa

Kľúčové slová: skrytá nerovnosť, rodový stereotyp, sklenený strop

Poprosíme dievčatá a chlapcov, aby na základe brainstormingu popisovali ľudí, ktorých im evokujú slová. Poprosíme ich o to, ako vyzerajú, v akom prostredí pracujú, čo je náplňou ich práce, aký majú životný štýl ... Slová nevedieme na tabuľu vopred, ale vždy pridáme novú dvojicu až potom, ako sa dievčatá a chlapci vyjadria k predchádzajúcej (umožníme im tak vyjadriť skutočne „to, čo im prvé napadne“). Nie je prekážkou ani to, ak chlapcov a dievčatá už vopred upozorníme na to, že ich úlohou je všímať si, ako je už v jazyku zakotvený nerovný status mužov a žien aj v rovnakom zamestnaní:

Kuchár - kuchárka

Sekretár – sekretárka

Kaderník – kaderníčka

Vojak – vojačka

Lekár – lekárka

Vedec – vedkyňa

Učiteľ – učiteľka

Politik – politička

...

V kratšej verzii cvičenia (10-minútovke) stačí, ak dievčatám a chlapcom predvedieme rozdiel vo vnímaní mužskej a ženskej pozície v dvoch pároch zamestnania: kuchár-kuchárka a sekretár-sekretárka. Poprosíme ich, aby si predstavili, ako vyzerajú, čo robia, koľko zarábajú atď.

Diskusia: Sústredíme sa na to, aby si dievčatá a chlapci uvedomili, ako je skrytá nerovnosť medzi ženami a mužmi reálna, ako je ukotvená už v jazyku. Môžeme poprosiť dievčatá a chlapcov, aby uviedli výhody a nevýhody toho, ak je človek v dnešnej spoločnosti mužom a ženou. U každého rodu zvlášť.

Otázky do diskusie: Ako vám napadli práve tie asociácie, ktoré vám napadli – Odkiaľ sa vzali? Čo je ich príčinou? Aké nerovnosti, alebo znevýhodnenia ste si ešte všimli v jazyku (vtipy, poznámky, ... o ženách)? Aké výhody, alebo nevýhody môžu vychádzať z toho, že je niekto mužom, alebo ženou? (POZOR! Snažíme sa nepodporovať stereotypné vnímanie, ale zdôraznime, že výhody, alebo nevýhody nevychádzajú z toho, či je niekto mužom, alebo ženou, ale z toho, ako mužov a ženy vníma spoločnosť). Dá sa s jazykom pracovať tak, aby nikomu neublížoval?

(Možné informovať ich o Dohovore o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, o antidiskriminačnej legislatíve, pozri: www.esfem.sk, časť „na stiahnutie“, časť „ľudské práva žien“...)

(Bosá, 2010c, s. 1)

„Hľadá sa Otec“

Cieľ: Motivovať dievčatá a (hlavne) chlapcov k premýšľaniu o úlohe otca, o vzťahu mužskosti a otcovstva

Veková skupina: 14 – 18

Materiál: papier, písacie potreby, obrázky, noviny, časopisy, fixky, farebné ceruzky, nožnice, lepidlo, ...

Časová dotácia: 40 - 50 min

Kľúčové slová: mužskosť, ženskosť, otcovstvo, materstvo, rodová rola, rodový stereotyp, rodová rovnosť, emocionalita, vzťahy, zodpovednosť, ...

Postup

Práca v skupinách na základe zadania.

Rozdelíme deti do skupín (min. 3, max 5 členných).

Každá skupina pracuje na základe iného zadania. Skupiny navzájom o svojich zadaniach nevedia.

Zadania: (5 min)

1. skupina:

Vašou úlohou je zostaviť inzerát do novín. Budete vyzývať mužov, aby sa prihlásili do súťaže otec roka. V inzeráte popíšete základné podmienky, vlastnosti a charakteristiky, ktoré musí „otec“ splňať.

2. skupina:

Vašou úlohou je predstaviť si, že ste vedúcimi detského domova rodinného typu a máte zostaviť popis práce pre vášho zamestnanca – „profesionálneho otca“ (pozn.: Je potrebné vysvetliť deťom, že ide o fiktívnu situáciu, ale že existujú podobné zariadenia, aj ľudia vykonávajúci takéto povolanie. Ich úlohou však je zostaviť zoznam činností, aktivít a zodpovedností, ktoré má otec)

Prezentácia práce v skupinách (15 min)

Diskusia: (40 min)

V diskusii sa zameriame na to, aby dievčatá a (hlavne) chlapci pochopili význam vzťahu medzi otcom a dieťaťom, že môže byť rovnaký ako medzi matkou a dieťaťom, rovnako obohacujúci a podnecujúci. Zároveň upozorníme aj na otázky zodpovednosti voči dieťaťu, partnerke, zodpovednosť voči sebe, zodpovedné sexuálne správanie a podobne. Dôležitou súčasťou diskusie je oblasť stereotypného vnímania mužskosti a to, že môže byť bariérou

pri rozvíjaní plnohodnotných citových vzťahov. Ako východisko pritom môžu poslúžiť ťažkosti, s ktorými sa chlapci stretli pri plnení zadaní, rovnako ako absentujúci obraz otcov v médiách. Možné upozorniť na Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, „Antidiskriminačnom zákone“, relevantných smerniciach EU.

(Mínavičová, 2010a, s. 1)

„Nebojte sa otcovstva“

Cieľ: Motivovať dievčatá a (hlavne) chlapcov k premýšľaniu o úlohe otca, o vzťahu mužskosti a otcovstva (pozn.: bez problémov je aktivita využiteľná aj v zmiešaných alebo dievčenských skupinách)

Veková skupina: 14 – 18

Materiál: papier, písacie potreby, obrázky, noviny, časopisy, fixky, farebné ceruzky, nožnice, lepidlo, ...

Časová dotácia: 40 - 50 min

Kľúčové slová: mužskosť, ženskosť, otcovstvo, materstvo, rodová rola, rodový stereotyp, rodová rovnosť, emocionalita, vzťahy, zodpovednosť, ...

Postup:

Rozdelíme deti do 5 členných skupín a každej skupine rovnakú úlohu, ale odlišný typ materiálu

Zadanie (5 min):

1. skupina:

Vašou úlohou je zostaviť plagát na podporu otcovstva. Cieľom kampane, pre ktorú plagát vyrábate je motivovať mužov, aby sa nebáli osobnej starostlivosti o deti, aby sa nehanbili ísť na rodičovskú dovolenku, ...

Materiál: Printové médiá

2. skupina:

Vašou úlohou je zostaviť plagát na podporu otcovstva. Cieľom kampane, pre ktorú plagát vyrábate je motivovať mužov, aby sa nebáli osobnej starostlivosti o deti, aby sa nehanbili ísť na rodičovskú dovolenku, ... (pozn.: uistite sa, že deti rozumejú pojmom materská dovolenka, otcovská dovolenka, rodičovská dovolenka, ...)

Materiál: Obrázky otcov

Možná úprava: v každej skupine pracujú s rovnakým zadáním, ale aj rovnakým materiálom (noviny a časopisy, obrázky otcov)

Práca v skupinách: 20 min.

Prezentácia práce v skupinách: 10 min.

Diskusia: (15 - 20 min)

V diskusii sa zameriame na to, aby dievčatá a (hlavne) chlapci pochopili význam vzťahu medzi otcom a dieťaťom, že môže byť rovnaký ako medzi matkou a dieťaťom, rovnako obohacujúci a podnecujúci. Zároveň upozorníme aj na otázky zodpovednosti voči dieťaťu, partnerke, zodpovednosť voči sebe, zodpovedné sexuálne správanie a podobne. Dôležitou súčasťou diskusie je oblasť stereotypného vnímania mužskosti a to, že môže byť bariérou pri rozvíjaní plnohodnotných citových vzťahov. Ako východisko pritom môžu poslúžiť ťažkosti, s ktorými sa chlapci stretli pri plnení zadaní, rovnako ako absentujúci obraz otcov v médiách. Možno upozorniť na Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, „Antidiskriminačnom zákone“, relevantných smerniciach EU.

Poznámka: Aktivitu je vhodné zaradiť až po tom, ako deti pracovali s pojmami, mužskosť, ženskosť, ale hlavne rodový stereotyp!

Obrázky pre aktivitu „NEBOJTE SA OTCOVSTVA“ (odporúčame navštíviť stránku www.dadcomehome.org)

(Minarovičová, 2010c, s. 1)

...keď to isté nie je to isté...

Cieľ: Poukázať na rodové stereotypy ako možný základ pre (skrytú) diskrimináciu na trhu práce. Podporiť deti v schopnosti Identifikovať nerovnosti na trhu práce ako dôsledok rodových stereotypov

Veková skupina: 15 a viac (vhodná aj pre dospelých)

Materiál: Písacie potreby, pracovné listy pre každú skupinu, ... (Pozn.: aktivita je rovnako vhodná aj v dievčenských skupinách, alebo v zmiešaných skupinách)

Časová dotácia: 40 min.

Kľúčové slová: rodové stereotypy, skrytá diskriminácia, nerovnosť, sklenený strop, gender mainstreaming, pozitívna akcia, rodová segregácia, ...

Postup:

Rozdelíme dievčatá a chlapcov do skupín a každej skupine rozdáme pracovné listy so zadaním.

Zadanie: (5 min)

1. skupina: Popíšte MUŽA, ktorý pracuje v nasledujúcich oblastiach: a) letecká spoločnosť, b) školstvo, c) veda a výskum, d) bankovníctvo, e) gastronómia;
2. skupina: Popíšte ŽENU, ktorá pracuje v nasledujúcich oblastiach: a) letecká spoločnosť, b) školstvo, c) veda a výskum, d) bankovníctvo, e) gastronómia;
3. skupina: Popíšte MUŽA, ktorý pracuje v nasledujúcich oblastiach: a) cestovný ruch, b) zdravotníctvo, c) informačné technológie, d) poľnohospodárstvo, e) administratíva;
4. skupina: Popíšte ŽENU, ktorá pracuje v nasledujúcich oblastiach: a) cestovný ruch, b) zdravotníctvo, c) informačné technológie, d) poľnohospodárstvo, e) administratíva.

Práca v skupinách (15 min)

Diskusia:

Diskusia je zameraná na identifikáciu bariér a možnej diskriminácie na trhu práce a v pracovnom živote žien, rodová segregácia povolání, sklenený strop, rozdielny životný cyklus žien a mužov. Upozorníme ich na rodové stereotypy ako bariéru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí, možné diskutovať aj o pozitívnych akciách (pozitívnej diskriminácii) na trhu práce. Možné informovať o Dohovore o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, Dohovore o právach dieťaťa, Odporúčaní RE „O rodovej rovnosti vo výchove“, „antidiskriminačnom zákone“, relevantných smerniciach EU, ...

Pracovné listy:

SKUPINA 1:

POPÍŠTE MUŽA, KTORÝ PRACUJE V (čo robí, v akej funkcii, ako vyzerá – oblečenie, spôsob práce, ...):

1. cestovnom ruchu
2. zdravotníctve
3. oblasti informačných technológií
4. poľnohospodárstve
5. administratíve (úradu)

SKUPINA2

POPÍŠTE ŽENU, KTORÁ PRACUJE V (čo robí, v akej funkcii, ako vyzerá – oblečenie, spôsob práce, ...):

1. cestovnom ruchu
2. zdravotníctve
3. oblasti informačných technológií
4. poľnohospodárstve
5. administratíve (úradu)

SKUPINA3

POPÍŠTE MUŽA, KTORÝ PRACUJE V (čo robí, v akej funkcii, ako vyzerá – oblečenie, spôsob práce, ...):

1. leteckej spoločnosti
2. školstve
3. oblasti vedy a výskumu
4. bankovníctve
5. gastronómii (stravovanie)

SKUPINA4

POPÍŠTE ŽENU, KTORÁ PRACUJE V (čo robí, v akej funkcii, ako vyzerá – oblečenie, spôsob práce, ...):

1. leteckej spoločnosti
2. školstve
3. oblasti vedy a výskumu
4. bankovníctve
5. gastronómii (stravovanie) (Mínavičová, 2010b, s. 1)

Profesie

Ciel': Poukázat na to, že rovnost žien a mužov v zamestnaní je iba zdanlivá. (poukázat na to, ako často sa za formálnou rovnosťou môže skrývať reálna nerovnosť)

Čas: 90 min (2 vyučovacej hodiny) (Je možné rozdelenie cvičenia na viacero vyučovacích hodín, podľa podmienok školy. Vždy však po ukončení aktivity je nevyhnutná diskusia. Bez možnosti diskusie aktivitu nerealizujeme)

Veková skupina: 15 – 19 rokov

Pomôcky: papiere, písacie potreby, tabuľa

Kľúčové slová: (ne)rovnosť, rodový stereotyp, predsudok, sklenený strop, diskriminácia

Rozdelíme chlapcov a dievčatá do malých skupín, v prípade málopočetnej triedy môžu pracovať aj jednotlivci. Dievčatá a chlapci dostanú zoznam oblastí zamestnania:

Oblasť zdravotníctva

Oblasť módy

Oblasť počítačových technológií

Oblasť riadenia štátu

Oblasť školstva

Oblasť sociálnych služieb

Oblasť športu

Oblasť vedy

Oblasť vesmírneho výskumu

Oblasť literatúry

(možné pozmeniť, pridať iné a pod.)

Následné aktivity pokračujú v jednotlivých krokoch:

1. Poprosíme dievčatá a chlapcov, aby obodovali stupnicou od 1 do 10 (1 – najdôležitejšie, 10 – najmenej dôležité) oblasti z hľadiska ich dôležitosti pre:
 - a) civilizačný pokrok
 - b) kvalitu života jednotlivca
 - c) mieru finančného ocenenia práce v každej oblasti – použijú rovnakú stupnicu (1- najlepšie, 10 najhoršie)
2. Poprosíme dievčatá a chlapcov, aby popísali človeka, ktorý pôsobí v jednotlivej profesii (jeho/jej pozícia v profesii, vek, oblečenie, životný štýl, príjem,...)Poznámka: Pre spestrenie môžeme použiť obrázky rôznych typov ľudí z tlačovín. Ale nie je to nevyhnutné. Ak

nepoužijeme žiadne obrázky, chlapci a dievčatá môžu slobodnejšie vyjadriť svoje predstavy, nie sú „zväzovaní/é“ pred pripravenými typmi. (Ak chcete aktivitu prerušiť, je to vhodné na tomto mieste, nevyhnutná je však diskusia, ktorá by mala byť zameraná na „spätnú väzbu“, ktorú spolu so študentmi a študentkami zrealizujeme tak, že „prekontrolujeme“, v akých pozíciách a profesiách vystupujú muži a ženy, aký je rozdiel medzi finančným ocenením jednotlivých profesií, a významu. Upozorníme ich na to, že muži sú častejšie motivovaní, aby vstupovali do „lukratívnych“ pozícií, zatiaľ čo pozície, kde sa vyskytuje veľké množstvo žien sú často spoločensky a ekonomicky nedocenené. Upozorníme na to, že ženy zarábajú oveľa menej než muži, a to aj v porovnateľných pozíciách. Zdôrazníme, že od žien sa častejšie očakáva, že budú pracovať zadarmo, že sa „obetujú“. Vid' záverečná diskusia).

3. Poprosíme chlapcov a dievčatá, aby popísali, v akej pozícii v KAŽDEJ oblasti by pracoval/a muž/žena – ak v prvom prípade (kroku 2) popisovali ženu, teraz popíšu muža a podobne.

Záverečná diskusia: Je to najdôležitejšia časť aktivity. Je zameraná na „spätnú väzbu“, ktorú spolu so študentmi a študentkami zrealizujeme tak, že „prekontrolujeme“, v akých pozíciách a profesiách vystupujú muži a ženy, aký je rozdiel medzi finančným ocenením jednotlivých profesií, a významu. Upozorníme ich na to, že muži sú častejšie motivovaní, aby vstupovali do „lukratívnych“ pozícií, zatiaľ čo pozície, kde sa vyskytuje veľké množstvo žien sú často spoločensky a ekonomicky nedocenené. 1 Upozorníme na to, že ženy zarábajú oveľa menej než muži, a to aj v porovnateľných pozíciách. Zdôrazníme, že od žien sa častejšie očakáva, že budú pracovať zadarmo, že sa „obetujú“.

Poukážeme aj na prípadný rozdiel v pozícii, ktorú zastávali muži a ženy v jednotlivých oblastiach, ako ich doplnili v kroku 3. Snažíme sa poukázať na to, že hoci podľa zákona majú muži a ženy rovnakú možnosť zúčastňovať sa profesionálneho života, predsudky, ktoré súvisia s vnímaním žien, ako menej schopných sa presadiť, alebo viesť kolektív, prispievajú k vzniku „skleneného stropu“, diskriminácii žien v zamestnaní, ako aj v oceňovaní za prácu.

Nezabudneme povzbudiť dievčatá k prekonávaniu takýchto bariér. Je vhodné nasmerovať diskusiu k spoločnému hľadaniu mechanizmov na prekonávanie predsudkov o „predurčenosti“ mužov a žien

pre určité profesie. Motivujeme chlapcov, aby prevzali zodpovednosť za narušovanie rodových stereotypov vedúcich k diskriminácii. Môžeme diskutovať o del'be práce medzi

ženami a mužmi, o zmysluplnosti deľby zodpovednosti za starostlivosť o deti a ich výchovu, ...

Otázky do diskusie: Ktoré zamestnanie ste si pre seba vybrali (alebo ktoré je vám blízke)? Prečo ste si vybrali práve toto? Čo budete musieť urobiť, aby ste vo svojej zvolenej profesii boli úspešní/é? Aké bariéry budete musieť prekonávať? Všimli ste si rozdiely medzi situáciou mužov a žien v zamestnaní? Ak by ste mali možnosť, čo by ste urobili, aby ste odstránili znevýhodnenie žien v zamestnaní (ale napríklad aj iných skupín)? Čo môžu urobiť muži, aby žili v spoločnosti, kde je rovnosť medzi ženami a mužmi? Ako je možné podporiť ženy a mužov v „netradičných“ zamestnaniach? Aké mechanizmy je možné využiť pri zasadzovaní sa o rovnosť medzi ženami a mužmi? Čo je diskriminačné správanie? Ako by bolo možné predchádzať rodovej diskriminácii? Poznáte významné ženy, ktoré si získali uznanie v „netradičnom“ povolání? Poznate mužov, ktorí sa venujú „netradičnému“ povolaniu?

(Bosá, 2010d, s. 1)

„Zamestnávateľ ústretový rodine“

Cieľ:

1. Podporiť dievčatá a (hlavne) chlapcov vo vnímaní emocionálnych vzťahov v rodine a zodpovednosti voči rodine aj ako súčasť profesionálneho života, identifikovať možné stimuly a bariéry, ktoré sú s nimi späté.
2. Pomôcť dievčatám a chlapcom porozumieť mechanizmu skrytej diskriminácie na trhu práce a možnostiam jej prevencie.

Veková skupina: 16 a viac (využiteľné aj pre dospelých)

Materiál: Písacie potreby, papier, farebné ceruzky, fixky, ...

Časová dotácia: 40 min.

Kľúčové slová: rodové stereotypy, skrytá diskriminácia, otcovstvo, materstvo, gender mainstreaming, uplatňovanie rodového hľadiska, zosúlad'ovanie rodinného a pracovného života, ...

Postup:

Rozdelíme dievčatá a chlapcov do skupín a zadáme im rovnakú úlohu: (5 min)

Zadanie:

Predstavte si, že ste personálni manažéri prosperujúceho podniku, ale zistili ste, že mnoho mužov a žien – hlavne tých tvorivých, produktívnych, ktorých máte záujem pre firmu udržať a motivovať k ešte lepšej práci od Vás odchádza. Po prieskume ste zistili, že je pre nich veľmi dôležité, aby mohli so svojou rodinou – so svojimi deťmi tráviť čo najviac času. Vašou úlohou je zabrániť tomu, aby prešli ku konkurencii, preto ste sa rozhodli vypracovať pre Vašu firmu program, ktorý by ich zaujal a umožnil im naplniť svoje profesionálne záujmy, ale aj rodinné. Navrhnite v skupine takýto program (môže ísť o jeden návrh, alebo viacero nápadov, záleží len na vás) Ale myslite na to: ak si ich neudržíte, odídu inam!!!

Práca v skupinách (20 min)

Diskusia:

Sústredíme sa na to, aby dievčatá a chlapci pochopili pojem sociálnej zodpovednosti firmami, zosúlad'ovania rodinného a pracovného života – aj to, že sa týka rovnako žien, ako mužov. V diskusii sa zameriame na to, aby chlapci pochopili význam vzťahu medzi otcom a dieťaťom, že môže byť rovnaký ako medzi matkou a dieťaťom, rovnako obohacujúci a podnecujúci. Zároveň upozorníme aj na otázky zodpovednosti voči dieťaťu, partnerke, Dôležitou súčasťou diskusie je oblasť stereotypného vnímania mužskosti a to, že môže byť

bariérou pri rozvíjaní plnohodnotných citových vzťahov. Ako východisko pritom môžu poslúžiť ťažkosti, s ktorými sa chlapci stretli pri plnení zadaní. Možné upozorniť na Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, „Antidiskriminačnom zákone“, relevantných smerniciach EU.

Informujeme dievčatá a chlapcov o tom, čo je gender mainstreaming a „zosúladovanie rodinného a pracovného života“, návrhy, ktoré podávali pomenujeme ako reálne využívané (flexibilný pracovný čas, teleworking, práca z domu, detské centrá, rodinný program, firmné škôlky a jasle, ...).

(Bosá, 2010e, s. 1)

ADOPCIA AFRICKÝCH DETÍ – PROJEKT POMOCI NA DIAĽKU

Cieľ projektu

Jedná sa o pomoc deťom, ktoré sa nachádzajú v podmienkach úplnej chudoby. Cieľom je predovšetkým sprostredkovať prístup ku vzdelaniu. Deti, ktorých rodičia alebo opatrovníci/čky si nemôžu dovoliť hradiť školné a výdavky spojené s vyučovaním, naďalej žijú so svojou rodinou v Afrike, ale „adoptívni rodičia“ z Európy – čo môže byť jednotlivец, skupina ľudí, rodina, škola, organizácia alebo firma – mu hradí školné, všetky vyučovacie pomôcky a povinnú školskú uniformu. Zasielaním finančnej čiastky na tieto výdavky mu tak pomôže dosiahnuť aspoň minima životných podmienok, aké majú ostatné deti inde vo svete. Peniaze sa neposielajú rodine dieťaťa, ale priamo škole alebo našim organizátorom v meste, ktorí v deťom nakúpia všetko potrebné, zariadia zápis do najvhodnejšej školy v okolí, zaplatia za neho/ňu školné a spolupracujú s rodinou dieťaťa. „Adoptívna rodina“ je potom pravidelne informovaná o tom, ako sa dieťaťu vedie v škole, môžu si vymieňať fotky, písať si. Je aj možné poslať dieťaťu menší darček a v rámci možností ho prípadne aj navštíviť. Minimálne obdobie, na ktoré je dieťa možné adoptovať, je 12 mesiacov.

Adopcia afrických detí – projekt pomoci na diaľku je omnoho viac než len jednoduchá ekonomická výpomoc, pretože vytvára puto solidarity, porozumenia a vzájomnej náklonnosti medzi rôznymi národmi a rôznymi kultúrami.

Čiastka, spôsob platby a použitie korún

Pre dieťa v Keni sa jedná na celý rok o príspevok 300 eur, ktoré je možné zaplatiť jednorazovo, v troch splátkach, alebo aj mesačne (teda 25 eur mesačne). Pre lepšiu predstavu – jedná sa o čiastku približne zodpovedajúce cene jednej kávy denne! Pretože je tento projekt organizovaný sieťou dobrovoľníkov Humanitného hnutia, stáva sa každý „adoptívny rodič“ súčasťou tejto celosvetovej siete solidarity – a je teda pravidelne informovaný o činnostiach humanistov a pozývaní na usporadúvané akcie. Jedná sa napríklad o Ples Afrika, Zbierka pre Afriku, festivaly, výstavy fotografií, programy pre školy, kampaň Za svet bez vojen, projekt „Výchovou k nenásiliu“ atď.

Úplne presne je celková ročná čiastka použitá od 1.1.20xx takto:

225 eur (75%) dostane priamo dieťa v Keni (kompletná školská uniforma, učebnice, školské pomôcky, školské poplatky a v niektorých oblastiach, kde sú kvalitné štátne – bezplatné – školy, sa hradí aj zdravotná zabezpečenie, jedlo alebo ďalšie potrebné veci ako sú matrace, deky, moskytiéry ...

75 eur (maximálne 25%) je určených na zaistenie organizačných nákladov v ČR aj v Keni (poplatky zamestnancov, telefónne poplatky, poštovné, prevody a bankové poplatky, cestovné, prenájmy kancelárií, kancelárske potreby ...) a na podporu ďalších projektov – napr.: vybavenie škôl, pomoc „adoptívnych deťom“ v núdzi – operácie a naliehavé lekárske ošetrenia, hospitalizácia, stavba a vybavenie sirotincov – ako je napr. „Ostrov Nádeje“, pokrytie nákladov „adopcie“ deťom, ktorým „adoptívny rodič“ náraz prestal platiť, semináre učiteľom v Keni, projekt „Afrika v českých školách“, projekt „Výchovou k nenásiliu“ podpora aktivít proti rasizmu, semináre pre koordinátorov projektov a dobrovoľníkov/čiek v Keni a ČR...

Termíny adopcií a nástup do školy

Školský rok v Keni začína v a je rozdelený do troch vyučovacích období, medzi ktorými sú prázdniny. Adoptované deti môžu nastúpiť do školy vždy na začiatku vyučovacieho obdobia – teda v januári, máji alebo septembri. Po ukončení trojmesačného vyučovacieho obdobia, škola vystaví vysvedčenie, ktoré adoptívny rodič potom dostane aj s listom a fotografiou dieťaťa.

Dieťa si vyberiete z databázy na stránke:

Kontaktujete koordinátora pre „vaše“ dieťa a overíte si, že o tomto dieťati ešte s nikým nejedná. Opýtate sa na podrobnosti, termín nástupu do školy, možnosti platieb a požiadate o zaslanie formulára (darovacej zmluvy) k vyplneniu.

(Adopce afrických..., 2010, s. 1)